

A budai Sas-hegy pókegyütteseinek változásai természetvédelmi kezelések által érintett és nem érintett területeken

7. Rákóczi András Márton¹, Dr. Samu Ferenc²

¹SZIE, Állatorvos-tudományi kar, Biológia MSc, 1074 Budapest István u. 2.
e-mail: macskosz01@citromail.hu

² 1525 Budapest II. ker, Adyliget, Nagykovácsi út 26-30.

A budai Sas-hegy pókjai igen jól kutatottak, hiszen mind az 1930-as, mind pedig az 1990-es években átfogó arachnológiai kutatások zajlottak a területen. A hegy gyepeit fenyegető inváziós cserjefajok megállítása 2008-tól természetvédelmi célú cserjeirtások történnek. Jelen munkánk során az 1990-es gyűjtések 5 konkrét gyeppoltjában vettünk mintákat motoros szippantóval és talajcsapdával az akkori gyűjtésekkel megegyező mintanagysággal. A részlegesen kezelt foltokban külön mintáztuk a cserjeirtás által érintett és nem érintett részeket. A kezeletlen kontroll minták és a múltbeli eredmények összevetéséből a hegyen lezajló hosszú távú változásokról igyekeztünk képet kapni, míg a kezelt és kezeletlen részek összehasonlításával a cserjeirtások pókegyüttesekre gyakorolt rövidtávú hatását próbáltuk kimutatni. A vizsgálat során 105 pókfajt azonosítottunk, melyből 16 a Sas-hegy faunájára újnak bizonyult, így a hegyről ismert pókfajok száma 280-ra emelkedett. A vizsgálatok kimutatták több 'gyakori' státuszú faj egyedszám-növekedését, valamint több 'ritka' faj egyedszám-csökkenését. Mindemellett több ritka faj populációja változatlan maradt, valamint a fajok átlagos természetességi státuszában sem történt változás. A fajkompozíciós távolságokat vizsgálva a 90-es években egy élőhely folton belül a vizsgálati évek nagyon hasonló együtteseket mutattak, míg 15 évvel később, a jelenlegi mintánk ezekhez képest eltávolodtak. Az időbeli eltávolodáshoz mérten az irtott és kezeletlen foltok között kis különbség volt, valószínűleg a gyors visszatelepülés, valamint a kezelés nem totális volta miatt. A fajok átlagos ritkasági értékét tekintve az irtott foltok hasonlóbbak voltak a 90-es évekbeli állapotukhoz, mint a kezeletlen párukhöz. Úgy véljük, a hegy megőrizte karakteres és ritka fajokban gazdag pókfaunáját. Feltételezzük, hogy a cserjeirtás hatására az eredetihez hasonlóbb élőhelyek jöttek létre, ez kedvezhet több ritka faj populációjának.